

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyed évre 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatásos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Az új vámtarifa.

Iparosaink és gazdaközönségünk nézve — kik a vámháboru alatt sajnosan nélkülözték a Romániával való összeköttetés hiányát — kétségtelenül érdekesek lesznek az alábbi adatok, melyekben lehetőleg ismeretnünk fogjuk azon kilátásokat, melyeket Romániának a vámügyeket szabályozó új törvényei nekünk a jövőre nézve nyújtanak. Lássuk azonban előbb a hatást, melyet a vámháboru úgy nálunk mint a szomszéd ország forgalmában előidézett.

Az 1886. évi június 1-je óta, vagyis a mióta vámháboruban vagyunk Romániával, az osztrák-magyar származású áruk a belépésnél Romániába a román általános vámtarifa vámtételei szerint vámoztattak, melynek némely tétele volt több mint száz százalékkal is nagyobb mint a szerződéses vámtételeknél, viszont a román áruk is a behozatalnál az osztrák-magyar vámterületre az általános vámtarifán felül még harmincz százalékos vámpótlékkal sújtattak. E kölcsönös súlyos nehézségek következtében a forgalom mindkét részen nagyon meg lett szorítva, a mely megszorításokat a magyar korona országainak ipari cikkei aránylag sokkal inkább tudták elviselni, mint a román nyestertermények.

Behozatalunkban Romániából ezen öt év alatt leginkább szenvedett a kukorica, gyapju s a sertések behozatala, kevésbé a külön meg nem nevezett halak s az ásványkátrány, míg a nyers ásványolaj behozatala közel kétszer akkora lett. A nyers ásványolajból a behozatal egy része a kedvezményezett vám mellett történt (100 klg. után 68 kr), és miután monarchiánk addig is, míg kölcsönös engedmények árán sikerülni fog méltányos vámszerződést kötni Romániával, a harmincz százalékos vámpótlékokat hihetőleg

el fogja törülni, tehát valószínű, hogy behozatalunk nyers ásványolajból ezen országból már a legközelebbi jövőben még emelkedni fog.

Gyapjubehozatalunk Romániából, noha vámentesen történhetett, akadályozva lett az állategészségrendőrségi intézkedések által, kukorica- és sertésbehozatalunk pedig a magasabb vám, valamint az utóbbi még az állategészségügyi törvény által is lett megszorítva, illetőleg lehetetlenné téve.

A magyar korona országainak kivitele Romániába sokkal több tárgyra terjed ki, mint annak behozatala mihozánk. S ez nagyon természetes, mert Románia fejletlen ipara, részben pedig némely iparágak teljes hiánya a szükségletnek a külföldről való fedezésére utalják őket. E hiány pótlására mi nemcsak azért vagyunk hivatva, mert előrehaladta kultúránk és iparunk van, hanem a közelségnél fogva is, valamint a meglevő vasúti és hajózási összeköttetéseinél fogva erre a természet által mintegy kijelölve vagyunk. A tért azonban, melyet árucikkjeinkkel eddig Romániában elfoglaltunk, a vámháboru kitörése óta más nemzetek és népek igyekeztek tőlünk a kedvezményezett vámviszonyok következtében elhódítani.

A felemelt román vám különösen kedvezőtlen hatással volt a gyapjuszövetekre, melyekből 1890-ben egy tizedrészt szállítottuk ki annak, a mennyit 1885-ben, vagyis a vámháboru előtti évben, oda kivittünk. Kivitelünk ezen csökkenése különösen erősen sújtotta az erdélyrészi megyéket, melyeknek posztósi és háziiparosai addig azon közönséges durva posztóememből, melyek ott a nép szélesebb rétegeiben mechanikai és kézi szövő-székeken már évszázadok óta készítették s a melyeknek legjobb vevői román szomszédaink voltak, oda nagy mennyiségeket kiszállítottak. Az új román vámtarifa a gyapju-

szövetekre a vámoikat ugyan némileg leszállította, de ez nem annyira az olcsóbb, mint inkább az értékesebb gyapjuszövetekre nézve történt, s így az erdélyrészi megyékből a posztó kivitel Romániába, legalább a kívánt mennyiségben és arányban, aligha fog emelkedni, ha csak kormányunknak nem sikerülend a vámszerződési tárgyalásoknál ellenkedvezmény gyanánt alacsony vámoikat kieszközölni, a mi valószínű.

A vámháboru alatt Romániába való kivitelünknek még szenvedett a fűrészelt faáru puhafából, szenvedtek a nemezkalapok, a kötélverő áruk, a közönséges faáruk, a férfiruházatok stb., melyek mind leginkább az erdélyrészi iparokat érintik, miután innen a vámháboru előtt közönséges nemezkalapokból a nép számára, népviseletű férfiruházatokból, a kötélverő-árukból s a legközönségesebb faárukból, melyeket az itteni megyék szorgalmas háziiparokai, mikor az egyéb mezei munkák szünetelnek, készítenek, igen sokat szállítottak ki. Ezen kivitelük aligha fogja ismét az előbbeni magasságot elérni, miután kötélverő-árukra az előbbi magas vám fenntartott, a nemezkalapoké hallatlan módon emeltetett, t. i. 90 — 200-tól 150 — 600 frankra métermázsánként, a férfiruházatoké szintén, és csupán a puhafa váma lett 15-ről 4 frankra leszállítva.

Hogy csizmadiáinkra nézve milyen kilátásokat nyújt az új román törvény, erre vonatkozólag — sajnálatunkra — nem jutottunk még adatokhoz. Attól félünk, hogy ebben a részében sem tartalmaz kedvezőbb intézkedéseket. Románia ezen a téren is sokat tett ipara érdekében a vámháboru alatt a mi bevándorolt iparosaink segítségével. Ezt bizonyára meg is fogja védeni a mi bevitelünkkel szemben. Talán kormányunknak sikerülni fog azonban némi engedményeket kieszközölni. Tegyenek tehát lépéseket iparo-

A „Szekelyföld“ tárczája.

Nyilatkozat.

Minthogy az akadémia egy verskötetemet megdicsért, beláttam, hogy le kell mondanom a költészetről. Ezzel nem mondtam le egyszerűen ama vágyról, hogy nevemet minél gyakrabban emlegessék. Szelid lelkületű ember vagyok, de a dicsőségért vadállattá tudnék lenni. Erre azonban nem volt szükségem. Egyik jó barátom a kávéházban sanda szemmel nézett egy gavallérra, a ki a cizilinderét leverte a fogasról, és az én hírnevem meg volt állapítva. Kicsérélték névjegyeiket és én dobogó szívvel vettem barátom megbízását. Nyilttéri nyilatkozat, jegyzőkönyv egy pillanat alatt megfogalmazódott fejemben.

„Verekszünk, barátom! verekszünk!” — mondtam oly hősi elszántsággal, mintha én magam akartam volna verekedni és nem a megbízóm.

„Előbb azonban nyilatkozzunk!” — gondoltam magamban. Ha az ellenfél segédei husz percczel elkésve jelennek meg a Fiume kávéházban, úgy „az ügyet részükre” „befejeztetnek” fogom nyilvánítni. A közönség élvezni fogja a nyilatkozatokat olvassa. Mert a tárczát, vezércikket nem olvassa senki, a költeményekre meg éppen gunyos

mosolylyal néz mindenki, de nincs senki sem, a ki a „nyilttér”-t ne olvasná. Ha valakit „ezennel átadnak a közmegejtésnek”; ha valakiről kiderítik, hogy „sérteni tud, de a lovagias elégtételadá alól kibúvik”; ez sokkal jobban érdekli az újságolvasót, mint a boldogtalan vezércikkírónak hosszú tirádái. Hát ha még ritkított betűkkel megjelenik a nyilttérben egy-egy rövidke nyilatkozat, mely alatt négy széphangzása név áll: akkor mindenki mohón nyeli azt a száraz hirt, hogy „x és y (nagyobb y) urak között fölmért becsületbeli ügy mai napon előttünk a lovagias szabályai szerint elintéztetett”. A képzeletnek tág működést enged az a rövidke hír. Látjuk robogni, a fiakkereket, mint mérik ki a segédnek a distance-ot, mint töltik a pisztolyokat, mint süvit a lovagias golyó stb. Csak a bankettet nem látja senki, pedig már a provokáló nyilatkozatok előtt ott ólálkodik a párbajvivők zsebei körül.

Édes bankettvágy fogta el szívemet, a mikor György barátom nagyra becsült életét az én kezre bízta.

György teljesen el volt érzékenyülve, de megőrizte mindazonáltal férfiaságát. Nem ez lehetett első becsületbeli ügye, mert habos kávémat habozás nélkül kifizette.

Másnap találkoztunk az ellenfél segédeivel, a

kik, fájdalom, nem késtek el és így a nyilatkozás egy lehetősége elmaradt. Szerencsésen megállapítottuk a feltételeket. Minthogy mi segédek nem akartunk gyávákna látszani, tehát feleink számára a legszigorubb feltételekben állapodtunk meg.

A párbaj azonban nem történt meg. Az ellenfél segédei ugyanis az utolsó pillanatban becsületbírárságot kértek. Mi erre természetesen nyilatkoztunk.

Megalakult a becsületbírárság. Elnökéül sikerült az ország legbecsületesebb emberét megfognunk, a ki becsületének számos földi halandó agyondurrantásával rakta le alapkövét.

A becsületbírárság megalakulása után természetesen újra nyilatkoztunk.

Adolf, a Fiume pinczére, ibletteltjes csodálkozással tekintett magas személyemre és eltűnt ajkáról az a gunyos mosoly, a mely mindenkor ott játszadozott, valahányszor költeményeimről beszélgettem.

A becsületbírárság hosszú tárgyalások után Gyurit párbajképesnek jelentette ki.

Erre mi ismét nyilatkoztunk.

A párbajképesség deklarálása után az ellenfél segédei a párbajt elkerülhetőnek vélték és békés

saink, kérelmezzenek illetékes helyen, ha az új román törvény érdekeikre sérelmes lesz.

Közönségünket érdekelné fogja az is, hogy egyes romániai áruk mennyi vámtól fizetnek nálunk a behozatalnál. Bor hordóban Romániából métermázsánként, úgy mint azelőtt, 20 aranyforintot fizet; csak a fennállott 30 százalékos vámpótlékot szüntette meg a k. miniszter. Állati csontok vámentesek. Gabonafélék Romániából való behozatalnál a következő vámtételeket fizetik: tengeri és köles 0.50, árpa és zab 0.75, buza és rozs 1.50, bab 1.00, repce 1.00 arany frankot fizet 100 kilogrammonként.

Visszatérve a román vámtarifára, a kötött gypjuarak vámja 200-ról 250-re, a nyomdapirosé 30-ról 35-re, a közönséges faárúk 12-ről 20 frankra emeltetett az új román tarifa által; mindháromféle az erdélyrészi ipart fogja sújtani, ha ugyan kormányunknak e vámok leszállítása nem fogna sikerülni. Ellenben leszállított a lovak vámja 60-ról 25-re, az ásványvizé 5-ről 2.40-re, a géprészeké 9—18-ról 6—12-re s a pamutfonalaké 20—60-ról 8—35 frankra.

Daczára a magas vámnak kivitelünk Romániába a vámháboru alatt emelkedett lovakból, kötött gypjuárúkból, kapa, kasza, ásó és villákból, az ásványvizekből, eke és ekerészekből, rudvasból, nyerskenderből, géprészekből, nyomda-papirosból, öntött vasárúkból stbből, a mi mindenesetre ezen iparágaink egészséges alapjáról, verseny- és fejlődőképességéről nyújt tanúságot.

A román új általános vámtarifa tehát részben megmaradt előbbeni magas vámtételeinél, részben leszállította azokat, több áru-ra nézve pedig fel is emelte őket. Kormányunk és képviselőtünk feladata lesz tehát az érdekeinknek meg nem felelő vámtételek leszállítása iránt a lehető megtenni, hogy kivitelünk Romániába ne csak emelkedjék, hanem hogy ott elfoglalja azon helyet, melytől hazánk földrajzi fekvésénél, előrehaladt kulturájánál és fejlődött iparánál fogva megilleti. De a magyar iparnak nem szabad tétlenül néznie a küzdelmet a keleten, hanem saját erejéből is oda kell törekednie, hogy nehezebb körülmények közt is visszahódítsa a helyet, melyet azelőtt Románia kereskedelmében elfoglalt, és hogy az ott találkozó idegen nemzetek versenyét leküzdje.

A honvédelmi miniszter „lemondása.” A Nemzet írja a következőket: A honvédelmi miniszter külsőben álló lemondásáról ad hírt az Egyetértés.

hangulatba estek. Kölsönös felvilágosító magyarázatok után a felek kibékültek.

Erre mi utoljára nyilatkoztunk.

A sok nyilatkozatnak meglepő hatása volt. Mindenfelé bizonyos félelemmel vegyes tisztelettel fogadtak. És én párbajsegédi minőségemnek egész súlyával nehezédtem az emberiség lovagias tagjaira.

Juczi kisasszony, a ki azelőtt rám sem hederített, most büszke volt udvarlásomra.

A politikusok keresve keresték barátságomat; egy szerkesztő pedig lapjához szerződötetett hivatalos párbajozónak.

Egy öntelelt perczben megfeledeztem a társadalmi becsület megőrzése körüli kötelességeimről és újra verset írtam. Elvittem egy szépirodalmi lap szerkesztőjéhez.

A szerkesztő elkomolyodott.

— Fia! barátom! — szólt bensőségteljesen —

miért ír ön verseket? Nem mondom, hogy versei rosszak, de önből más képességek vannak. Barátom, ön nagygyá lehet, ha már eddig is nyilvánult képességeit a kellő téren kiaknázza.

Megértettem a kitünő férfit — politikus lettem.

A mult héten ünnepeltem párbajsegédeskedésemmek ötvenedik jubileumát; azóta azt tartják rólam, hogy nagy poéta vagyok.

Vársonyi.

A dologban való az, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter az Ugron-Uselac affaire-ben történetekkel ellenkező álláspontot foglalt el és ennek a nézetének magánbeszélgetés közben többek előtt kifejezést adott. Hanem az, mintha e miatt lemondását beadta volna, a valóságnak meg nem felel.

Kochmeister és társai ügye.

Röviden említettük lapunk mult számában, hogy nyilvánosságra jutott egy folyamodvány szövege, melyben a folyamodók Ó Felsége legmagasabb pártfogását kérték a budapesti német színház ügyében.

A nyilvánosságra került felség-folyamodvány a legmélyebb felháborodást idézte elő ország-szerte. Ez az undok irat, mely tele van sértésekkel és hazugságokkal, egyszerre leplezte le az ország előtt azokat, kik akár együgyű jóhiszeműsögtől, akár gonoszul hazafiatlan érzéstől vezéreltetve, a német muzsának úgy akartak új fészket rakni Budapesten, hogy ellenlábásává tegyék az elrágalmazott magyar művészetnek és magyar kulturának.

A merényletet még súlyosabbá teszi az a körülmény, hogy ugyanolyan kérvény intéztetett a német császárhoz is, a ki állítólag kilátásba helyezte a budapesti német színház szubvenzionálását. Tehát külföldi segélylyel akarják szolgálni a „fontos politikai és kulturális” és a „nyelvterjesztő” missziót, melyet — kifejezetten a magyarság ellenében — a német Theaternek tulajdonítottak!

Kochmeister Frigyes báró tagja a magyar főrendiháznak, elnöke a budapesti iparkamarának és a budapesti áru- és értéktőzsde bíróságának; úgy ő, mint Leipziger Vilmos — a másik, aláíró — előkelő szerepvivő a magyar kereskedelmi ügyeknek. Singer Zsigmond becsült tagja a magyar hírlapírói karnak. Mennyi vakság, vagy mennyi gonoszság kellett ahhoz, hogy ezek a férfiak szövetekezzenek Hirsch Jakabbal és Lesser direktorral azon célra, hogy rutuldenunciálják nemzetünket a király előtt és germánizálási indokból segélyt kérjenek egy idegen fejedelemtől!

Valóban szükséges, hogy e botrányos ügyben a nemzet érzület teljes erejével minden kiméletet félretevé módon nyilatkozzék.

Ama megbotrányozás hatása alatt, melyet a nyilvánosságra jutott irat mindenfelé keltett, Kochmeister és társai megkezdették a mosakodást hírlapi nyilatkozatok alakjában.

Kochmeister báró kijelenti, hogy nem kér oktatást senkitől a hazafiságból és hogy nem tudta, mit írt alá. Hasonló értelemben mentegőzik Singer hírlapíró és Lesser szinigazgató is.

A képviselőház szerdai ülésén Ugron Gábor és Kaas Ivor báró interpellálták a belügyminisztert, erélyes hangon adva kifejezést a nemzet felháborodásának s követelve elégtételt a megsértett nemzeti érzületnek.

Singer — bizalmas figyelmeztetés folytán — lemondott a szabadelvű pártklub, úgy az írók és hírlapírók „Othon” című körének tagságáról is.

A német színház ügye ezzel a császári folyamodvánnyal végleg agyon van ütve. Az adakozók most már semmieseknek jelentették ki aláírásukat. A negyedik magyar színház ügye diadalmasan tolul előre.

Mint egyik fővárosi lapban olvassuk, Baross Gábor kereskedelmi miniszter egy hozzá intézett kérdésre hajlandónak nyilatkozott a volt osztrák-magyar államaspálya indóházának telkéből azt a részt, mely a Podmaniczky-utca és a kör-utraszögellik, a negyedik magyar színház céljára átengedni.

Felhívás.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézetbe folyó évi szeptember 1-én négy árva leány ismét felvehető lesz. E körülményről azon kérréssel értesíttetnek megyénk községeknek elöljárói és a különböző felekezetek lelkeszei, hogy az intézet alapszabálya 10. §-ában körülírt s alább látható feltételek szem előtt tartása mellett — az illető községekben lehető árva leánykák okmányait össze szedve — legkésőbb folyó évi

augusztus hó 18 áig az intézet elnöke báró Szentkereszty Stephanie ő méltóságához Zágónba be-terjeszteni sziveskedjenek.

Felvételért folyamodhatnak:

a) A Háromszékmegyei területén született 5—12 éves korn, teljesen vagyontalan, apa és anya nélküli árva leánykák.

b) Olyan árva leánykák, kikre a szülők halála után maradtott ugyan valami kis vagyon, de annak jövedelme fentartásukra nézve semminek tekinthető.

c) Vagyonnal bíró árvák is folyamodhatnak felvételért az illetékes árvaszék jóváhagyása mellett, de ezekért mérsékelt tartás- és nevelés-dij fizetendő.

d) Rendkívüli esetekben folyamodhatnak felvételért szülőkkel bíró leányok is, ha szülőik teljesen munkaképtelenek s azok körében testi és erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.

A folyamodványokhoz melléklendő:

a) A gyermek keresztlevele.

b) A szülők elhalálozását bizonyító anyakönyvi kivonat.

c) Vagyoni állapotot bizonyító hatósági bizonyítvány.

d) Az illető járási orvostól kivett egészségi bizonyítvány.

e) Ha iskolába járt, iskolai bizonyítvány.

Az okmányok a szégyenségi bizonyítvány alapján bélyegmentesek a kérelemmel együtt.

A felvételre igényt nem tarthatnak a siketnémák, vakok, hülyék, félszegek, ragályos betegségben szenvedők, mindaddig, míg az intézet ereje meg nem engedi, hogy az ily szerencsétlenek számára is külön osztály rendezessék be.

A bevett növendékek az intézet orvosa által a behozatal alkalmával újra megvizsgáltatnak s ha valamelyiken említett betegségek bármelyike felfedeztetnek, az ilyen vissza fog utasíttatni.

Kértnek az illető községek elöljárói és lelkeszei, hogy e felhívásunkat a szokásos módon ki-hirdetni sziveskedjenek.

Kelt Kézdi-Vásárhelytől, 1891 július 24-én.

Elnök megbízásból:

Nagy Károly
intézeti igazgató.

Különfélék.

— **Kinevezések.** A király Gábor Mátyás pancsovai kir. törvényszéki aljegyzőt az aradi, Dobó György szeghalmi kir. járásbírói aljegyzőt a csikszederai kir. törvényszékhez jegyzőkké, Antalffy Gábor székelyudvarhelyi kir. törvényszéki joggyakorlókat a csikszederai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Vasut-megnyitás.** „Sepsi-Szentgyörgy” állomástól az Olt északi tereaszára, az ott nyitott kavicstelephez vezető vágánynak műtanrendőri bejárása július hó 29-én ment végbe. A pálya az engedélyezett kivitelben találtatott s apróbb hiányok pótlása mellett a bizottsági véleményhez képest a forgalomnak átadott Dobieczy főfelügyelő által. A folyamatban levő tárgyalásokhoz képest a brassó-sepsi-szentgyörgyi vonalrész megnyitása augusztus hó közepére várható.

— **A király az erdélyi hadgyakorlatokon.** A király jelenlétében megtartandó erdélyi hadgyakorlatok a következő sorrendben fognak lefolyni: Részt vesz a nagy gyakorlatokban az erdélyi 12-ik hadtest és a VI-ik honvéd hadkerület, — mindkettő Szvetenay báró hadtestparancsnok vezetése alatt. E kérteten belül augusztus 31-én megindul a 35-ik gyaloghadosztály, mely áll a kolozsvári 51, a gyulafehérvári 62, a besztercei 63-ik és a szászvárosi 64-ik ezredéből, a kolozsvári 24-ik tüzéregimentusból és a 3-ik (nagyszebeni) huszárezredből, élén Galgóczi Tivadar altábornaggyal. Az ellenfél, Waldstädten báró altábornagy alatt, áll a XXII-ik gyaloghadosztályból és pedig a 2. brassói, a 31-ik nagyszebeni és a 82-ik udvarhelyi ezredből, megtelelő tüzérséggel, az egész honvédséggel (Hild Gyula altábornaggyal) és a vadász-zászlóaljakkal. Az ellenfél Szász-Régen felől közeledik Beszterczének, hol a király főhadiszállása lesz. Az ütközet egészen a Bem operációjának mintája szerint folyik le.

— **Mulatságok.** A holt szezon daczára közönségünknek bővön lesz alkalma holnap a szórakozásra. Nem kevesebb mint három előadás lesz a környék különböző helyein, mindenik táncszal egybekötve, és pedig: A helybeli tanuló-ifjúság előadja az „Angolosan” című vigjátékot az általa létesített „Szegény tanulók segélyalapja” javára. Kovásznán Hoós János zenetanár, kitünő zeneszerzőnk közreműködésével igen érdekes programmal jótékonyozó hangverseny lesz. Kézdi-Polyánban pedig az ottani tűzoltó-egylet parancs-

noksága a „Czigány“-t, Szigligeti e remek szín-művét adja elő az ott szünidőző tanuló-ifjúság közreműködésével. Tehát egy városunk, mint a vidék közönségének is lesz munka holnap kimutatni magát, és a mi fő, a tánczon kívül más nemes élvezetekről is van gondoskodva mindenütt.

— **Uj bélyegek.** A régi öt krajczáros levélbélyegek fogytán vannak s nemsokára az újak jönnek forgalomba, melyek alak-, nagyságra olyanok, mint a régiek, de színük sötétebb piros, fekete számmal.

— **Hidpróba.** A háromszéki h. é. vasut kökösi hidjának, mely a Feketeügy folyón vezet keresztül, július hó 27-én történt terhelési próbája kitűnően sikerült. A három álló mozdonyval, valamint óránkénti 35 kilométer sebességgel haladó vonat alatt a behajások észlelése teljesen kielégítő eredményt mutatott, a mennyiben 14 mnél nagyobb behajlás nem észleltetett s az állandó csak 4 mm-ig terjedt. Ezzel a hídát Dobiecsky Sándor vasuti és hajózási főfelügyelő a forgalomnak átadta. A 60 meter összes hosszúságú, 3 nyílású híd az első vasrácsos Háromszék-vasútvágányban, hol eddig közúti hidak csak egyszerű vasgerendákkal 80 meter nyílásig épültek. Az ojtózi szorosban legközelebből 180 meter nyílású vasrács szerkezeteknek közúti alkalmazása van kilátásban.

— **A székelyek története.** A székely történeti pályadíj-alap intéző bizottsága az 1891. június 14-én tartott közgyűlés határozatából nyílt pályázatot hirdet a székely nemzet történetének megírására. Kivátnatik jó magyaros nyelven a székelyek története a lehető legrégibb kortól 1850-ig, azaz a székely intézők megszűntéig levezetve. A pályamű 40 nyomtatott ív igvenként 100 frttal díjazatik. Nagyjéremű történetírónk, b. e. Szabó Károly által összegyűjtött anyag a szerző rendelkezésére bocsátatik, ki a „Székely Oklevéltár“ kiegészítése, illetőleg a legújabb idő-ig lehozásáért — ívét 20 frttal számítva — még külön 800 frt tiszteltdíjban is részesül. A tervezet beküldésének határnapja 1892. szeptember 30. A mű teljes elkészítésének határideje további 4 év. Tervrajz és megfélelő mutatót a kitűzött határnapon belül a pályadíjalap jegyzőjéhez, Kanyaró Ferencz tanárhoz, Kolozsvárra küldendő, ki szükség esetén bővebb felvilágosításokkal is szolgál. Alnév alatt, vagy névtelen beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Kuun Géza, gróf, bizottsági elnök.

— **Anna-bál Kovásznán.** Vajnafalva és Kovászna furdővendégei egyesülten rendezték az Anna-napi mulatságot, mely két részre volt felosztva. Délután 2 óráig kezdve a Zsigmond-kertben folyt volna a mulatság, ha a megerezt eső meg nem akadályozta volna. Így csak az esti bált tartották meg a Butyka-féle nagyteremben, mely tágas volta dacára alig volt képes befogadni a nagy közönséget. Csak a fiatal leányok száma is meghaladta az 50—60-at, s a fiatal asszonyok nem is apprehendálhattak, hogy keveset mozgósították a táncosok. A 12 óra után teljes erővel zúduló zápor reggelig tartotta együtt a közönséget. A sepsi-szentgyörgyi zenekar is bebizonyította, hogy nem érdemli meg a hangzatosított gancsokat, mert ez este kitűnően összejátszott s nem volt siket az újrák-ra sem. A jövedelem igen tekintélyes összegben a felállítandó tűzoltó-torony javára lett fordítva.

— **Gyalafalván** Horn Dávid háromszéki gőzfűrészgár-telepén Anna napját folyó hó 25-én fényes táncvigalommal ünnepelte meg a telep hivatalnokszékhelye. A bál fényesen sikerült és a nők tánczkedvét csak szeretetreméltóságuk mul-ta felül. A telepnek sok látogatója van naponta.

— **Jubiláló ezred.** A Brassóban levő II-ik Sándor-ezred t. évi aug. hó 14-én ünnepi 150 éves jubileumát. Ezen alkalomra Brassó városa 600 frtos alapítványt tesz, melynek kamatai évenként a legkiválóbb legénynek lesz kiosztandó és 400 frttal járul a legénység megvendégeléséhez.

— **Kik lehetnek gyógyszerész-gyakornokok?** A polgári iskola hat osztályát végzett ifjak, — a vallás- és közoktatási miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendelete szerint — ha a latin nyelvből a gymnázium hatodik osztályában megkövetelt kiterjedésben vizsgát tesznek, gyógyszerész-gyakornokul felvehetők, figyelemztetendő, hogy az egyéves önkéntesi katonai szolgálat kedvezményére, a honvédelmi miniszter határozata értelmében, igényt nem tart-hatnak.

— **Járványok megállapításának határideje.** Gr. Bethlen földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben hivatkozik arra, hogy a ragadós állatbetegségek járványának megállapítására szükséges, hogy leg-alább 3 udvarban (tanyán, majorban) vagy leg-alább 20, illetve 10 állaton „egyszerre“ föllépett legyen. Tudomására jött azonban a miniszternek, hogy az „egyszerre“ szót sokféleképpen magyará-zák, miért is az egyöntetű eljárás szükségénél fog-va tudatja, hogy az „egyszerre“ szó alatt azon idő-

tartam értendő, melyet az 1888. 7. t. cz. 64, 76, 80, 82 és 104. § sa az illető betegségre nézve meg-figyelő időszak gyanánt megállapít. Tehát a jár-vány megállapítható, ha az első betegedési (el-hullási) esettől számítva a lépfehérlés 14, takony-kór, illetve bőrféregnél 60, száj- és körömfájásnál 8 nap, ragadós tüdőbólnál 3 hó és sertésorban-cznál 15 nap alatt legalább 3 udvarban, vagy leg-alább 20, takonykóránál 10 állaton lép fel a betegség!

— **Köszönetnyilvánítás és számadás a kézdí-vásárhelyi ref. egyházi dalárda által folyó hó 19-én rendezett nyári táncmulatságról:** (Vége.) Vajda Albert, Ambrus Albert, Mátis János 25—25 kr. Mágóri Sámuelné, Jancsó Sámuelné, Csiz-szár Dávidné, Zilahy Ferenczné, Kovács János szűcs, Kovács József szűcs, Jancsó Mari (Dánié), Benkő Béla ker., N. N., Györfő Lajosné, Molnár János timár, Szabó Gyula, Spitzer Gyula, Kovács Mózes, Vitályos Lajosné, Vilikó Jánosné, Gál Lázár, Bencze József, Kovács Ferencz, Székely János ref. lelkész, Nagy József bádogos, Szűcs Karoly ker., Erdei Béla, Mágóri Anna, ifj. Kovács József, Szabó Gyárfás, öz. Kovács Aronné, Kiss Károly, Jancsó Ferencz, Nagy József kenyérsütő, Nagy S. Pál, Barla Ferencz, Megyaszi Gábor, Vajda Domokos, ifj. Szabó Sámuel timár, Klein Etelka, Jánovics Sándor, Medárd János posta-tiszt, Szűcs Károly, Szűcs Albert, Vargha Balázs, Jancsó Elek, Jancsó István pogácsas, Őszi Já-nos, ifj. Fazakas Antal, Sallay Teréz, Mágóri Aron, Szűcs Dániel mész., Bodó József fodrász, Száva D., Kónya M., Fogarasi Lajos, Jancsó János, Kovács T., ifj. Molnár Dénes, Kovács Fer. mész., öz. Kovács Jánosné, Mazinger Sándor, Fejér Ferencz, Kovács Izra, öz. Jancsó Dánielné, Winesendorfer A., Tordai János, Csizsár Aron, Pál István, Sára Imre, Mazinger József, Nagy Ádám, Roth Márton cipész, Tilis János, Molnár Mózes, Benkő Sándor csizm., Jancsó Lajos (Kelemené), Jancsó Ferencz (Dávidé), volt Tóth Dánielné, öz. Bene Károlyné, ifj. Szűcs Bálint, Tusa János, Szabó Sámuel lakatos, Turóczy Ist-ván, Csizsár Amália, Stancsik Teréz, Balogh Já-nos, Nagy Pál, ifj. Megyaszi Sándor, Fazakas Balázs, Szotyori János, Szász Dénes, Lemhényi Pál, ifj. Dézi Bálint, Kiss Jenő, Farkas Miklós, Turóczy Dani, ifj. Tompos József, Vass Ferencz, István János, Dávid Jánosné, Czímái Sándor, Kovács Ferencz, ifj. Szotyori Dániel, Szotyori Lajos, id. Papp Andrásné, Szűcs Albert, Turóczy Bálint, Müller Ferenczné, Páljános Ferdinándné, Mágóri Sándor, Szűcs János ker., Bíró György, Czece Márton, Novák Sándor, Csutak László, Palfy Árpádné, Jancsó Sándor, Jancsó Gyula, N. N., Politzer József, Bodor Györgyné, Piblin-ger Lajos, Gáspárek József, ifj. Jancsó Dánielné, Turóczy Sándor, Jancsó József szíjgy., Szűcs Ró-za (Imréé), ifj. Szűcs Andrásné, Medvécs Joachim-né, ifj. Baka István, öz. Molnár Dénesné, Molnár Mózes ifj., id. Molnár Mózes, Molnár Dániel szűcs, id. Kovács Istvánné, Tóth László, Lázár János-né, Nagy Teréz, Rácz Tamásné, Paizs Amál, Pol-itzer Rudolf 20—20 kr. Voloncs Mihályné 15 kr. Farkas József 13 kr. Bede György, Matyus György, Keresztes Márton, Jára Andrács, Erdő Anna, Vargha Józsefné, öz. Kovács Dánielné, Nagy Andrásné, Kupán Róza, Elekes Imre, Jan-csó Károlyné, Szűcs Róza, Erdő Istvánné, Binder Jánosné, Rácz Ferenczné, Szotyori István, Jan-csó Károly (Aroné), Jancsó Dávid (Dávidé), Szűcs János mészáros, öz. Nagy Sándorné, Benkő Dá-niel csizm., Jancsó N. N., id. Szotyori Mózes, ifj. Kajmer Agoston, Szűcs Dániel, Vén Ádám, szíj-gyártó Jancsó Zakar, Rozenberg János, Balási János, Jakó Sándor, Pál Bálint, Hatházi Ferencz, Szotyori Mihály, Tamás Ferencz, Tamás Péter, Jancsó Dénes vendégfő, Nagy Mihály mész. Szűcs József tim., Szotyori Balázs, Németh Ferencz, Szűcs Dénes, Kakucsai Ádám, öz. Csengeri Jó-zsefné, Porcsolt Sándor, Jancsó Józsefné, Mágóri Mari, Szotyori Sándor, Fekete Márton, Pataki Lajos, Dézi Mózes tim., Zsigmond György, Ko-vács Mátys, Benkő Sámuel, Bede József 10—10 kr. A mulatság összes bevétele 151 frt 83 krt tett, melyből 59 frt 68 kr rendezési költség levo-natván, tiszta jövedelem maradt 92 frt 15 kr. En-nek egyharmada, 30 frt 72 kr, a tervezet szerint a kepeváltási alap növelésére illő kezeléshez lett juttatva. Kézdí-Vásárhely, 1891. július 25. Baló László elnök. Ifj. Czibalmos Ferencz jegyző. Kovács Mátys pénztáros.

— **Borzasztó vasúti szerencsétlenség** történt va-sárnap este tizedfél órakor a vácennes—párisi vasut Saint-Mande állomásán. A Joinvilleből ér-kező kisegítő vonat hátulról nekiment a pályaud-varon álló személyvonatnak s három kocsi, melyek zsufolva voltak kirándulókkal, szilánkok-ká zuzott össze. A lokomotív kazuja az összeüt-közés következtében szétrobbant s az izzó parázs lávanként ömlött a kocsikra, melyek a következő pillanatban már lángban álltak. Több mint száz halottat s kétszáz sebesültet huztak ki a romok alól. Sokan közülük a tűznek estek áldozatul.

— **Brutális a román hadseregben.** Felháborító, de nem meglepő dolgot írunk Romániából, a

képzelt civilizáció e beteges fészkeből, a hol tudvalevőleg azzal bolondítják egymást az embe-rek, hogy ők mint »rómaiak«, legalább is érnek annyit, mint »testvéreik« a francziák. A bot, ez a történelmi nevezetességű nevelő eszköz, a román hadseregben még mindig nevezetes szere-pet visz, jöllehet hivatalosan már régóta el van törölve a használati joga. Nehány nap előtt egy Rosu nevű őrnagy a szó szoros értelmében agyon-vert egy dorobáncz katonát, még pedig minden el-fogadható ok nélkül. Az esetet a meggyilkolt ka-tona édes apja a következőleg mondja el egy hir-lapban: Midőn fiam, Marinescu, Plojestiben jelentkezett, hogy megkezdje a szolgálatát az ezrednél, Rosu őrnagy minden bevezetés nélkül ugy föbe kollintotta, hogy menten összerogyott. Még ezután is ütötte-verte és összevissza taposta, azután pedig megparancsolta, hogy vigyék a börtönbe. Ott a felvételt megtagadták, annál az egy-szerű oknál fogva, mert a fiam akkorra már meg-halt. Ekkor az őrnagy a korbáczba küldte a halot-tat, de ott is visszautasították. Végre is a halottas kamrába vitték. A bonczolás több feltétlenül halálos sérülést konstatált. Az elkeseredés a vitéz őrnagy ellen annál nagyobb, mert hasonló esetek gyakran ismétlődnek Romániában.

— **Veszedelmes találmány.** Egész Páris egy ame-rikai föltalálón mulat most, a ki szabadalmat kért — egy elektromos fűzőre. Ez az új találmány hi-vatva van arra, hogy örökre biztosítsa a jó erköl-csök uralmát. A dolog abból áll: Ha valami vak-merő imádó karja meg találja nyomni ezt az érde-kes ruhadarabot, a fűző rögtön a lokomotívhez hasonló fűtőtűt állat. A feltaláló azt állítja, hogy már három leányának sikerült férjét találnia azál-tal, hogy a fűző a kellő pillanatban mindig fű-tőtűt s az imádó érzelmeit így nyilvánosságra hozta.

275-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő inté-zet javára Bikfalván tett szíves adakozásokról.

Barabás Mózes 3 kr, Fülöki Rózsa 4 kr, Brin-zes László 5 kr, ifj. Bikfalvi Mihály, Harkó József, Bántóné, Bikfalvi Lajos 10—10 kr, Darabont Fe-rencz, Pál Zsigmond 20—20 kr, Vén Mihályné 30 kr, Gróza György, Molnár Mihály, Tatár János 1—1 l. rozsa, Donath János, Serester Sándor 3—3 l. Kerekes Mózes 5 l. rozsa, Kovács Sándor 3 l. lenese, Pál János Zsigmond, Pál Ferencz, Zoltán Józsefné, Kományné 2—2 l. borsó, Barabás Jó-zsef 1 l. borsó, Bakó Györgyné fél l. Bene, Pa-locska György, Szépiaky István, Marhát Ferencz, Komány Éva, Zakariás Pál, Kovács Lujz 1—1 l. buza, Simon Sándor, Deák Farkas, Vén Mihályné 2—2 l. törökbuza, Reznék Lajos 3 l. Tölgyes Ist-ván 25 l. törökbuza, Marhát Lajos, Donath Mi-hály, Dénes Lajos 1—1, Magyar Józsefné fél l. Dézsa György 2 l. törökbuza, Donath János, Pulgur János, Tatár György, Tölgyes Ferencz 1—1 l. fuszulyka, Tatár Salamon, Pál Ferencz fél-fél l. fuszulyka, Dénes András, Kovács Mi-hályné 2—2 l. Benke Márton 4 l. fuszulyka.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák ne-vében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.
Székely Málvin,
jegyző.

Közzgazdaság.

Gyümölcs- és főzelék-konzervek. A ki jó és tartós gyümölcs- és főzelék-konzerveket akar csinálni, annak következőket ajánljuk figyelmébe:

1. A legnagyobb tisztaságot.
2. Különböző nagyságú edényeket csak a konzervek csinálására tartssunk a házánál azokat más-ra ne használjuk. Jól önzott rézedények általában igen ajánlatok; ezeken kívül azonban porcelán-lán és kőagyagból való lábasokat és táblákat is tartssunk kéznél.
3. A gyümölcsöt sohase hagyjuk az üstben ki-hűlni vagy abban hosszabb ideig állni, nehogy zöld-gálcz fejlődhesse benne.
4. Az üvegeket, fazekakat, korsókat és szelen-czékét, a mint kiürültek, azonnal forraljuk és mossuk ki jól s ugyanezt tegyük, mielőtt újra megtöltjük. A kiöblített edényeket borítsuk fel meleg helyen, például a tűzhelyen, hogy kiszá-radhassanak. A tűzhelyre tett üres edények alá papirost tegyünk.
5. Konzerveknek csak hibátlan, nem foltos, egészséges gyümölcsöt és főzeléket használjunk, a melyet sem harmatosan, sem esős időben, sem pe-dig a déli nagy melegben szedni nem kellene. A konzerveknek való gyümölcs zamatos lehet ugyan, de nagyon érett mégse legyen, mert utóbbi eset-ben némileg már feloszlásnak indulnak.
6. A konzervekhez szükséges anyagok, mint czu-kor, ecet, só, fűszer, stb. a legjobb minőségűek legyenek.

7. A szegfűszeg fejétől a világos gyümölcs megfoltosodik. E fejeket tehát vagy eltávolítjuk, vagy a fűszert csak lében főzzük, de a konzerv közé nem rakjuk.

8. Ha azt akarjuk, hogy bizonyos gyümölcs vagy főzelék, például ringló, dió, bab stb. zöld maradjon, egy darabka timsót tegyünk a vizükbe vagy szörpjükbe.

9. Arra ügyeljünk, hogy a konzerveknek elég levük legyen, a mely elborítja, mert így sokkal biztosabban állnak el, mintha a lé nem borítja be egészen.

10. A konzerveket lehetőleg légmentesen zárjuk le, előbb azonban arracba vagy olajba mártott papirost tegyünk rájuk.

11. Minden edényt lássunk el címkével, a mely az edény tartalmát és a megtöltés évét jelezzze.

12. A konzerveket, bármifélek legyenek, tehát a szárazakat, ezetéseket vagy czukrosokat egyaránt kissé homályos, meglehetősen hűvös, száraz, állandóan egyenlő hőmérsékletű helyen tartsuk.

13. A kőmaguak befőzésénél a magházak egy részét törjük össze, a magot hámozzuk meg s rakjuk a befőtt közé, hogy a zamatot fokozzák.

14. Az üvegeket óvatosan nyissuk fel, a konzervet ezüst kanállal vegyük ki, a felületet simítsuk el újra, a papirost tegyük ismét vissza, vagy tegyük helyébe friss papirost s kössük újra be az üveget.

15. A konzerveket többször meg kell vizsgálni, hogy a romlástól megóvhassuk. A mint a romlás nyomai mutatkoznak, vagy használjuk fel minél előbb, vagy forraljuk fel újra, hogy a romboló csírákat megöljük benne.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Hirdetmény.

A „Kovásznai Fürdő-Részvénytársaság” tulajdonát képező Báró Apor-féle telken a még eladatlan párczellák (villatelkek) folyó évi augusztus hó 9-én d. u. 3 órakor nyilvános árverés útján el fognak a hely színén adatni.

A 200 frt felkiáltási árnak 10 százaléka az árverező bizottság kezéhez előre befizetendő.

Egyéb feltételek alattirt vezérigazgatónál addig is megtekinthetők.

Kovásznán, 1891. július 23.

Csia György,
vezérigazgató.

Richter-féle
Fejettörő
Legújabb
türelmi játék.
176 feladat.
Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára 35 kr.; minden
játékterületen kapható.
Utánasoktól olvassuk magunkat és csakis oly sokat tanulunk
fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „veres Horgony” van.

Ápolónő keresetetik!

A kézdivásárhelyi s vidéki „**RUDOLF**”-KÓRHÁZHOZ egy

segéd-ápolónői

állás betöltésére alkalmas nők jelentkezhetnek, egy hó lefolyása alatt a kórházban, a reggeli órákban, nagyságos dr. Sinkovits Ignác, lovag, kórházi főorvos urnál. A feltételek ott megtudhatók részletesen. A jelentkezők közül a legalkalmasabb kiképeztetéséről a kórház gondoskodni fog.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

A l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	(érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)				
Brassó (vendéglő)			4.20	7.23	2.48			10.31	12.53		
Botfalva			4.48	7.47				10.47	1.18		
Földvár			5.07	8.03		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	12.28	2.49		
Mogyorós			5.26	8.23		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.08	3.47		8.07
Apáca			5.42	8.37		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	1.35	4.07		
Köpecz			6.02	8.57				2.21	4.40		8.50
Ágostonfalva			6.09	9.04				2.31	4.52		
Alsó-Rákos			6.26	9.20		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.08	5.20		
Homoród			6.55	9.46				3.18	5.26		
Kacsa			7.12	9.59		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.14	6.52		11.01
Bene			7.32	10.20				6.08	7.40		
Erked			7.52	10.36		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.44	11.51		2.18
Héjasfalva (elágazás Sz.-Údvarhely felé)			8.23	11.03				11.04	12.09		
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		8.46	11.19		Budapest	(érk. ind.)	6.35	8.40		7.30
Medgyes	(érk. ind.)		8.53	11.29		A [] foglalt számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 47 perczig számított éjjeli időt je- lentik.					
			10.09	12.37							

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.04	Székely-Udvarhely	indul délután 3.15
Székely-Keresztur	12.40	Bögöz	3.45
Nagy-Galambfalva	1.19	Nagy-Galambfalva	4.11
Bögöz	1.37	Székely-Keresztur	4.48
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 2.11	Héjasfalva	érkezik este 5.22

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.